

2023-08-24

Diarienummer: 3680/2021

Remissvar på Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet

AB Transistor Sweden är en teknik- och lösningsneutral aktör inom hörseltillgänglighet som arbetar med projektering och anpassningar för personer med olika grad av nedsatt hörsel (nedan benämnd Målgruppen). Vi har tagit del av remissen gällande Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet och har följande att anföra.

Nuvarande formulering i 3 kap. 6 §.

I en publik lokal, där ljudmiljön är väsentlig för att personer med nedsatt orienteringsförmåga ska kunna ta del av nödvändig information, ska ljudmiljön vara projekterad och utförd för god hörbarhet, god taluppfattbarhet och god orienterbarhet.

Vi förstår att skrivelsen ska vara så generell och kortfattad som möjligt och inte vare sig referera till standarder eller några tekniska lösningar. Med det i beaktande vill vi framföra följande:

- Nedsatt hörsel innebär att man har svårt eller inte alls kan uppfatta tal eller andra ljud i situationer som innebär lyssning och/eller kommunikation.
- Branschen, forskare och brukarorganisationer är samstämmiga i att det krävs ett väsentligt förbättrat signalbrusförhållande för att personer med måttlig till grav hörselnedsättning ska ha möjlighet att uppfatta och tolka tal och ljud. Detta åstadkoms inte enbart genom en anpassning av ljudmiljön då det normalt sett omfattar akustiken och eventuella generella anpassningar för att kunna höra bättre (så som tex. högtalare).
- En hörapparat eller motsvarande (till exempel cochleaimplantat och samtalsförstärkare) räcker inte för att de med mer uttalade behov ska kunna höra och uppfatta om endast en förbättring av ljudmiljön görs. Avståndslagen, som innebär att ljudtrycket faller med 6 dB vid avståndsfördubbling, gör att det blir omöjligt att åstadkomma en lämplig anpassning för Målgruppen om endast en anpassning av ljudmiljön görs.
- Direktljud till en hörapparat eller motsvarande innebär att hjälpmedlet anpassar ljudet till individens hörselnedsättning (exempelvis förstärker de högre frekvenserna) vilket är väsentligt för att kunna ta del och tolka auditiv information.

Vi föreslår därför att skrivelsen i 3 kap. 6 § förtydligas enligt vad vi beskriver nedan.

Här nedan redogör vi för den ändring och de tillägg vi föreslår för att Målgruppens behov ska beaktas.

Förslag på ändring i nuvarande skrivelse	Kommentar
<i>I publika lokaler, där ljudmiljön är väsentlig för att personer med nedsatt orienteringsförmåga ska kunna ta del av nödvändig information, ska anpassning vara projekterad och utförd för god hörbarhet, god taluppfattbarhet och god orienterbarhet.</i>	Med ändring av ordet <u>ljudmiljön</u> till <u>anpassning</u> får man ett vidare begrepp på vilken typ av anpassning som kan behövas för att också hörselskadade ska kunna höra.

Vi föreslår också följande tillägg:

Förslag på tillägg	Kommentar
I publika lokaler som är tänkta för förmedling av ljudinformation behöver ljudet också kunna sändas direkt till lyssnare och tolk.	Här belyser man behovet av direktljud mer i klartext. Det finns många olika sätt som detta kan åstadkommas, men grundläggande kraven beskrivs bättre med detta tillägg.
Anpassningar med direktljud ska vara skyltade.	Ljud är osynligt och därför är skyltning väsentligt för Målgruppen.

Risken med att behålla nuvarande skrivelse är uppenbart försämrade tillgänglighet för personer med nedsatt hörsel eftersom föreskriften ofrånkomligen kan tolkas på ett sätt som exkluderar de med måttlig till grav hörselnedsättning. Kunskapen är också ofta generellt låg gällande hur tillgänglighet ska säkerställas för Målgruppen vilket gör det viktigt att föreskriften blir så tydlig och rättvisande som möjligt.

Författat av:

Andreas Jonsson, VD

Anna Gluchowski, leg. audionom

Johan Hammarström, avtalsägare

AB Transistor Sweden